

15 ANTI-PESTPROTOCOL

Algemene informatie

Definitie van pesten:

Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een kind of een groep kinderen ten opzichte van één of meer klas-/school-/groepsgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Kenmerken van pesten:

- 1) Systematisch, langdurig en herhaald lastig vallen van iemand met de bedoeling de ander pijn te doen.
- 2) Eén of meerdere kinderen proberen de ander opzettelijk (psychisch, fysiek of seksueel) pijn te doen.
- 3) De ander is altijd/vaak dezelfde persoon.
- 4) Iemand wordt bewust gekleineerd.
- 5) De ander is “zwakker” en niet in staat voor zichzelf op te komen.
- 6) Er is sprake van een ongelijke machtsverhouding tussen pester en slachtoffer (gepeste).

Kenmerken van plagen:

Van korte duur, niet systematisch.

Het is niet de bedoeling de ander pijn te doen.

Niet in groepsverband.

Partijen zijn gelijkwaardig; het slachtoffer kan en mag voor zichzelf opkomen.

Er is geen vast doelwit.

Pesten kan zich op de volgende manieren uiten:

- 1) Fysiek: bijv. duwen, slaan, haren trekken.
- 2) Verbaal: bijv. bijnamen verzinnen, roddels verspreiden, email.
- 3) Emotioneel: bijv. negeren, buitensluiten, bezittingen verstoppen, kleineren.

Uitgangspunten:

- 1) Pesten is ongewenst gedrag en wordt niet getolereerd.
- 2) Bij pesten zijn 5 partijen betrokken: de pester(s), het slachtoffer, de leerkracht, de ouder(s)/verzorger(s) en de rest van de klas/groep/school.
- 3) Pesten kan alleen verdwijnen wanneer alle partijen (ouder, school en kinderen) samen de “strijd” aangaan.

Verdere achtergronden:

- 1) De rest van klas bestaat uit 5 groepen:
 - a) degenen die meedoen uit angst,
 - b) degenen die meedoen uit berekening,
 - c) degenen die passief zijn; ze pesten niet, maar nemen ook niet duidelijk stelling,
 - d) de enkeling die niet ziet wat zich op dit gebied in de groep afspeelt,
 - e) de enkeling die het af en toe voor het slachtoffer opneemt.

Bij pesten zijn 3 wetmatigheden (attituden) te onderscheiden.

- 1) De “samenzwering om te zwijgen” (iedereen of bijna iedereen weet dat er wordt gepest, maar niemand durft het aan de leerkracht te vertellen uit angst om voor verklikker te worden aangezien).
- 2) Het “omstandersdilemma” (leerkrachten en/of kinderen en/of ouder(s)/verzorger(s) zien of weten dat er wordt gepest, maar vragen zich af of zij het moeten aankaarten).
- 3) De neiging van allen het slachtoffer de schuld of een gedeelte van de schuld te geven.

Bij de aandacht die aan het onderwerp besteed wordt, zijn 3 componenten van wezenlijk belang, waarbij de meeste nadruk moet liggen op de emotioneel-affectieve component:

- 1) de cognitieve component,
- 2) de wils- of streefcomponent (conatieve component),
- 3) de emotioneel-affectieve component.

Als je wilt werken aan attituden-verandering dan moeten bij de aanpak alle 3 de componenten aan bod komen.

Concreet houdt dit in:

- 1) Kennis en achtergrondinformatie verschaffen.
- 2) Aanpak en regels met elkaar afspreken hoe met het probleem om te gaan.
- 3) De gevoeligheid van een ieder voor het probleem proberen te vergroten.

STAPPENPLAN

- 1) Leerkracht neemt het probleem serieus (zowel bij melding van ouder(s)/verzorger(s) als bij melding van kind, als bij zelf opgevangen signaal).

- 2) Leerkracht voert gesprek met slachtoffer: kind kan verhaal doen, samen oplossingen bedenken. Aandachtspunt voor de leerkracht: probeer niet het gedrag van het slachtoffer te veranderen, ga wel in op de manier waarop het kind zich kan beschermen tegen pester.
- 3) Leerkracht voert gesprek met pester: leerkracht maakt duidelijk dat pesten niet geaccepteerd wordt, vraagt naar redenen en motieven, hierbij worden uitspraken als “ik maakte een grapje” niet geaccepteerd. Aandachtspunt voor de leerkracht: stel korte vragen als “wat deed je verkeerd”, hierdoor wordt het kind gedwongen korte antwoorden te geven en dit voorkomt lange discussies met argumenten die niet van belang zijn. Belangrijk is zicht te krijgen op de oorzaak van het pesten.
- 4) Leerkracht voert gesprek met getuigen over het voorval en de rol die getuigen kunnen vervullen. Kinderen moeten het gevoel hebben dat zij actie moeten ondernemen tegen het pesten. Kinderen die getuige zijn van pesten hebben de verantwoordelijkheid te reageren. Het is de taak van school en ouder(s)/verzorger(s) kinderen te laten beseffen dat zij actie kunnen en moeten ondernemen tegen pesten. Zij moeten zich verantwoordelijk voelen om iets te doen (bijv. iemand van school inlichten).
- 5) De leerkracht neemt gepaste maatregelen. Aan het pesten zijn consequenties verbonden. De consequenties zijn nooit onredelijk, vijandig of vernederend. Bedoeling is dat de pester beseft dat het gedrag niet getolereerd wordt en dat hieruit lering wordt getrokken. (voorbeelden van consequenties: excuus aanbieden, extra werk, ontvreemde materiaal teruggeven)
- 6) Indien gedrag niet aangepast wordt, informeert en betreft de leerkracht de IB-er.
- 7) De leerkracht neemt contact op met de ouder(s)/verzorger(s) van zowel de pester als het gepeste kind. In afzonderlijke gesprekken wordt met de ouder(s)/verzorger(s) gesproken over: de situatie en het plan van aanpak. Met de ouder(s)/verzorger(s) wordt ook afgesproken op

welke termijn en op welke manier contact gehouden wordt om voorde-
ringen uit te wisselen.

- 8) Ouder(s)/verzorger(s) informeren zelf andere relevante ebc-part-
ner(s) over het plan van aanpak. De relevante ebc-partner(s) ontvan-
gen een kopie van het ingevulde stappenplan.
- 9) Tijdens het intern overleg op school wordt melding gemaakt van de
situatie en de genomen maatregelen (leerkrachten informeren col-
lega's in de bouw).

Eventuele externe consultatie vindt plaats na overleg met IB-er/in-
terne coördinator leerlingenzorg.

Stappenplan bij herhaald pestgedrag:

Datum van invullen:

Datum van melding van pestgedrag.			
Wie signaleerde het pesten?			
Wie is het gepeste kind?			
Op is met dit kind een gesprek gevoerd.			
Wie is de pester/zijn de pesters?			
Op is met dit kind (deze kinderen) een gesprek gevoerd.			
Met welke getuigen is gesproken?			
Geef korte beschrijving van de situatie?			
Welke maatregelen zijn/worden ge- troffen?			
De ouders van het gepeste kind zijn op geïnformeerd?			
Op is met de ouders het plan van aanpak besproken.			
De ouders van de pester zijn op geïnformeerd.			
Op is met de ouders het plan van aanpak besproken.			
Ouders informeren relevante partner(s) van het EBC.	n.v.t.	ja	nee
De IB-er is betrokken op			
De collega's van de bouw zijn geïnformeerd op.....			